

Владу інспектуватиме громада

Віктор СКРИПНИК
(Вінничина)

Спростовано твердження про те, що аграрна Вінничина демонструє байдужість до революційної ситуації в державі. 25 січня багатотисячний натовп зібрався біля будинку обласної влади, де в той час розпочала роботу сесія облради, і приблизно через півгодини силою захопив приміщення. Міліція не чинила спротиву. Незважаючи на це, проти правоохоронців застосували силу. Радикально налаштовані активісти використовували балончики з газом, міліціонерів поливали піною з вогнегасників, били уламками меблів і розтрощених вхідних дверей.

Міліціонери не чинили спротиву

46

Увірвавшись до зали засідань, розгнівані мітингарі вимагали від депутатів провладної фракції, що становить більшість у раді, перейти на бік народу. Однак ті відмовилися і залишили приміщення. Опозиційні депутати разом із представниками громадських організацій у тому самому залі створили Вінницьку Народну раду. Її головою обрали народного депутата України Андрія Шевченка, який брав участь у роботі сесії облради. Створили виконком і низку комісій новообраної ради. Втім, оприлюднений список тих, хто претендує на роль нових керівників краю, викликав суперечливі оцінки.

Невдоволення краян підсилив виступ судді одного з районних судів. Сказані ним слова з трибуни зайнятого приміщення обласної влади підхопили чи не всі електронні і друковані ЗМІ. Суддя привселюдно заявив, що відмовляється працювати з владою, яка тисне на суддів. Розповів, як і хто призначає суддів, що всі вони підконтрольні владі, тому в державі нема незалежної судової системи. Виступ опозиціонера зустріли бурхливими оплесками. Його одразу назвали героєм революції, єдиним чесним суд-

дею в державі. Втім, уже наступного дня з'явилися перші відгуки на дії служителя Феміди. З'ясувалося, що за три дні до свого зречення він отримав три роки позбавлення волі. Вищий спеціалізований суд з цивільних і кримінальних справ залишив у силі

рішення апеляційного суду Житомирської області, який виніс покарання судді за його «праведні» діла.

Упродовж трьох днів керівництво області намагалося знайти спільну мову з членами виконкому новообраної Народної ради. До розмов

Фото Сергія МАТАМУРИ.

Вінниця, 25 січня 2014 року.

Двовладдя в регіонах: як діяти далі?

Десяток захоплених облдержадміністрацій, формування органами місцевого самоврядування та окремими групами громадян народних рад іще більше загострили політичну кризу в державі. Попри те, що на початку лютого прокуратури й суди почали масово скасовувати створення таких рад, ситуація в регіонах далека від стабільної. Як оцінюють ці події народні депутати України, а також представник ЦВК, з'ясували кореспонденти «Віча».

Євген КАРТАШОВ, народний депутат України (фракція Партії регіонів):

– Події, що відбуваються в Україні протягом останніх двох-трьох місяців, потрібно оцінювати з точки зору здорового глузду. Те, що масмедіа називають «Майданом», я охарактеризував би як народну ініціативу. І, називаючи речі своїми іменами, скажімо чесно: так звані мирні протести можна кваліфікувати як пору-

шення правопорядку. Насамперед ми маємо навчитися жити згідно із законом.

Як голова підкомітету з питань місцевого самоврядування Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, я справді серйозно занепокоєний: нині не просто порушено норми закону про місцеве самоврядування – нині руйнуються підвалини будівництва держави, розбалансована сама система державного управління.

Безперечно, ми, законодавці, повинні врахувати побажання й вимоги опозиційних сил і тих, хто сформував народні ради в деяких регіонах України. Але все має

долучалися два народні депутати, земляки вінничан. Один із фракції більшості у парламенті – «регіонал» Володимир Продивус, другий із опозиційної фракції ВО «Батьківщина» – Володимир Яворівський. Тільки у

четвер увечері вдалося досягти домовленостей про звільнення будівлі. Сталося це після того, як голова облдержадміністрації Іван Мовчан зобов'язався виконати половину з 18 вимог, які ставила опозиція.

У п'ятницю, 31 січня, працівники облдержадміністрації й облради вранці повернулися на свої робочі місця. Наступного дня на сесії облради відбулося часткове переформатування представницького органу влади.

Поступилися мітингарям

У своєму виступі на сесії голова облдержадміністрації Іван Мовчан наголосив, що погодився на часткове виконання вимог протестувальників заради спокою в регіоні. Такий самий крок зробили депутати облради. На вимогу Народної ради обрали нового заступника голови облради – представника фракції ВО «Батьківщина», депутата Наталію Солейко. Ще один представник цієї самої фракції депутат Ігор Вернигор очолив постійну комісію з питань соціально-економічного розвитку, бюджету та фінансів, що є ключовою в облradі. Він замінив Наталію Рекуту з фракції Партії регіонів. Нового керівника обрали також у постійну комісію з питань розвитку

демократії, гласності, свободи слова та інформаційного простору. Замість «регіоналки» Марини Ковальї очолив представник депутатського об'єднання «Єдність», заслужений журналіст України Анатолій Жучинський.

На сесії були представники Вінницької Народної ради. Частина з них і надалі залишатиметься в приміщенні обласної влади. За домовленістю з головою ОДА їм виділено приміщення в будинку обласної влади. Вони заявляють, що люди можуть знову повернутися сюди, якщо влада не виконає всіх вимог «Євромайдану».

– Нам треба активно залучати представників громад до інспекту-

вання роботи органів влади, – наголосив голова ОДА Іван Мовчан на зустрічі з членами громадської ради. – Думаю, всі ми переконалися в тому, що не використовували повною мірою потенціал громадських організацій. Тому доцільно сформувати таку модель нашої співпраці, яка була б дієвою на перспективу.

«Нас обманули» – такий напис можна було прочитати на аркуші паперу на вхідних дверях будинку обласної влади після того, як його звільнили мітингарі. Йдеться про те, що учасники акції протесту не досягли однієї зі своїх важливих вимог – відставки керівника області і голови облради, а також виходу депутатів з провладної фракції.

47

Погляд політолога

Олександр ЛОГІНОВ, експерт Вінницького Центру суспільно-політичного моніторингу «Вектор»:

– Місцева влада не чекала такого розвитку подій. Вінниччина завжди пишалася тим, що є осередком стабільності, всі з усіма могли порозумітися. І раптом ми побачили прояв таких активних дій. Відгомін подій у Києві сколихнув і наш, здавалося б, спокійний регіон. Такі непередбачувані, принаймні для влади, дії краян засвідчують той факт, що влада не контр-

олює ситуацію в регіоні, а головне – не знає настроїв людей.

Керівна та політична еліта краю була певна в тому, що Вінниччина, як і раніше, залишатиметься регіоном стабільності та зваженості, регіоном без конфронтації та провокацій. Саме так охарактеризувало ситуацію в регіоні його керівництво у зверненні до керівництва держави. Подальші події засвідчили, що така оцінка помилкова. Все це дає підстави вести мову про новий етап у політичній історії Вінниччини. Після бурхливих

подій січня мало хто дотримуватиметься думки, що панувала раніше. Мовляв, мешканцям аграрного краю ніколи ходити на мітинги і революції, бо їм треба худобу доглядати та поле орати. Масові виступи в обласному центрі і нечисленні в деяких районах спростували також твердження, що селянин за своєю натурою аполітичний і не здатний до участі в активних діях доти, доки має шматок хліба і сала до нього. На щастя, поки що є хліб і до хліба, але все одно на «Майдан» люди вийшли.

відбуватися в рамках закону. Змушений визнати: центральні органи влади – і Верховна Рада, і Кабмін – запізнилися з реформуванням системи органів місцевого самоврядування, на чому наполягає Президент країни Віктор Федорович Янукович. Передача більшого обсягу повноважень і механізмів для їх реалізації місцевим органам влади назріла давно. Скажу більше: цей «нарив» сьогодні болісно переживають практично по всій Україні.

З другого боку, закликаю всіх задуматися: заперечення влади, знищення державності, блокування роботи адміністративних будівель – це не той шлях, яким має йти цивілізоване суспільство. Ті, хто заперечує легітимність прийнятих більшістю народних депутатів законів, не можуть називати себе європейськими політиками. Для України, країни зі славною історією та авторитетом у світовій спільноті, це неприйнятно.

Ми повинні знизити рівень загострення пристрастей і продемонструвати високий рівень політичної культури – об'єднавшись, спільними зусиллями зміцнювати державу й державність.

Сергій САС, народний депутат України (фракція ВО «Батьківщина»):

– Ситуація в регіонах напряму пов'язана з Києвом, де вона відносно спокійна, де гостріша. Це наслідок того, що недосконала система державного управління дає збій, у тому числі на місцях. Є факти масової недовіри головам адміністрацій, які виконують певні власні функції, державні повноваження.

Фактична влада на місцях всеосяжна в руках Президента. Від цієї схеми треба відходити. В контексті конституційної реформи ми наполягатимемо на тому, щоб місцеве самоврядування набуло всіх ознак європейськості: територіальні громади формували ради, ті – формували виконавчі комітети, повністю відповідальні перед громадою за соціально-економічний розвиток регіону. Прообразом такої системи і є народні ради, які формуються місцевими громадами.

